

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Факультет філології

Кафедра української літератури

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІСТОРИЧНІ ТА СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ
УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма «Українська мова і література»

Спеціальність B11 Філологія

Спеціалізація B11.01 Українська мова та література

Галузь знань B Культура, мистецтво та гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1
від «26» серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	«Історичні та сучасні тенденції розвитку української літератури»
Викладач (-і)	Процюк Любов Богданівна
Контактний телефон викладача	+380673408525
E-mail викладача	(0342)59-60-74
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Обговорення актуальних проблем літературознавчої науки на основі художніх творів української та інших літератур (5 год.). Очні консультації: 30 год. Понеділок – 13.30-14.30. Кафедра української літератури, 303 ауд.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Курс «Історичні та сучасні тенденції розвитку української літератури» є невід’ємною частиною фахової освіти студентів, майбутніх висококваліфікованих фахівців у галузі освіти, яка забезпечує усвідомлення ними процесуальності та стадіальності розвитку національного та світового письменства. Курс передбачає вивчення специфіки поточного літературного процесу в Україні і посідає важливе місце у вивченні історії всієї української літератури. Знання та розуміння історії української літератури у повному обсязі необхідне майбутньому філологу.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Лекційно-семінарський курс «Історичні та сучасні тенденції розвитку української літератури» має на меті продовження вивчення історії української літератури; щоб досягти розуміння внутрішньої логіки розвитку історико-літературного процесу, аналізувати українську літературу від літературного процесу загалом до художньої деталі. Основними цілями вивчення дисципліни є досягнення студентами ґрунтовних знань з історії української літератури, передбачених програмою, розуміння ними провідних тенденцій розвитку сучасного літературного процесу.	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<u>Інтегральна компетентність</u> Здатність розв’язувати складні завдання і проблеми в галузі українського мовознавства, літературознавства, термінознавства та філологічної науки загалом у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та / або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог. <u>Загальні компетентності:</u> ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	

ЗК 11. Здатність до проведення досліджень на належному рівні.

ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності:

ФК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

ФК 5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та / або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.

ФК 9. Здатність застосовувати новітні методики й технології під час викладання філологічних дисциплін.

ФК 12. Уміння обґрунтовувати і представляти результати літературознавчих і мовознавчих досліджень із української мови та літератури, вводити їх у світовий науковий простір

Програмні результати навчання:

ПРН 4. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ПРН 5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.

ПРН 6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПРН 9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.

ПРН 10. Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації)..

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12 год.
Практичні заняття	18 год.
Самостійна робота	60 год.

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
Другий	035 Філологія	Перший	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Загальний огляд української літератури перших двох десятиліть ХХІ століття	2		4
Тема 2. Психолого-екзистенційна проза нового тисячоліття			4
Тема 3. Історична романістика: жанрово-тематичні конфігурації	2	2	6
Тема 4. Сучасна українська біографічна проза. Феномен психобіографії як жанру	2	2	6
Тема 5. Нова українська драматургія та нові імена		2	4
Тема 6. Українська поезія ХХІ століття: автори, провідні мотиви, жанри, експерименти. Поети-класики та молоде покоління	2		6
Тема 7. Есеїстика та публіцистика, видавнича справа, навкололітературне життя перших десятиліть ХХ ст.	2		4
Тема 8. Творчість Оксани Забужко, роман «Музей покинутих секретів» як перший об'ємний прозовий твір перетину тисячоліть		2	4
Тема 9. Художні візії історії України у творчості Василя Шкляра		2	4
Тема 10. Українські фентезі, фантастика, тревелоги. Творчість Максима Кідрука		2	4
Тема 11. Дитяча та підліткова проза		2	8
Тема 12. Літературознавча рецепція творчості письменників окресленого періоду	2	2	2
ЗАГ.:	12	18	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			

Загальна система оцінювання	Максимальна сума балів, яка присвоюється за курс, становить 100 балів, з яких: практичні заняття – 30 балів (розраховується як середнє арифметичне усіх отриманих на практичних заняттях оцінок), підсумкова контрольна робота – 10 балів, самостійна робота – 10 балів,; залікова робота – 50 балів. Виконання усіх запланованих програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають оцінюванню. Мінімальна кількість балів для зарахування курсу – 50. Студент, який не набрав 50 балів за відомістю № 1, має право скласти залік за відомістю № 2.
Вимоги	
Практичні заняття	Поточний контроль рівня знань студентів проводиться на кожному практичному занятті та включає перевірку навичок ідейно-естетичного аналізу художніх текстів, теорії літератури та літературно-критичного дискурсу (усно/письмово, з використанням навчальної форми презентацій, рефератів; інтермедіальних підходів до аналізу художнього тексту, герменевтики, рецептивної естетики, екокритики, міфопоетики, феміністичної критики тощо). Поточне оцінювання усіх видів навчальної діяльності студента здійснюється в 5-бальній шкалі відповідно до загальноуніверситетської системи оцінювання. Максимальна кількість балів за практичні заняття становить 30 балів.
Умови допуску до	Виконання усіх запланованих завдань і форм роботи, отримання з кожного позитивної оцінки. Враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані під час аудиторних занять, при виконанні індивідуальних письмових завдань, тестувань, а також бали за підсумкову контрольну роботу.
Підсумковий контроль	Форма контролю – залік. Форма здачі – письмова. Залікова робота складається з 3 завдань (тестові завдання – 15 балів, аналіз тексту – 15 балів, 2 проблемні завдання – по 10 балів). Максимальна кількість балів за залікову роботу – 50 балів. Студент, який не набрав 50 балів за відомістю № 1, користується правом перескладання заліку за відомістю №2. Студент, який не набрав 50 балів за відомістю №3, направляється на проходження курсу вдруге відповідно до Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS або відраховується з навчального закладу.
7. Політика навчальної дисципліни	
<u>Письмові роботи.</u> Письмові роботи виконують здобувачі освіти, які навчаються за загальним графіком, відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу...» (http://surl.li/schrrt), та індивідуальним графіком, відповідно до «Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком...» (http://surl.li/rqxgbg). Форму письмового виконання роботи втілено на практичних, індивідуальних заняттях, під час написання контрольної, самостійної роботи чи виконання індивідуального завдання. <u>Академічна доброчесність.</u> У «Кодексі честі...» ЗВО встановлено морально-етичні принципи та правила поведінки для всіх учасників навчально-освітнього процесу. За цим документом представники університетської громади повинні дотримувати принципу академічної доброчесності та у всій своїй навчальній і викладацькій діяльності зобов'язані діяти порядно, доброчесно (http://surl.li/ghdhbt). За дотриманням членами	

університетської громади морально-етичних та правових норм цього Кодексу відповідає Комісія з питань етики та академічної доброчесності при університеті, яка відстежує і регламентує поведінку здобувачів освіти в навчальному процесі відповідно до «Положення про комісію з питань етики та академічної доброчесності...» (<http://surl.li/dhanuj>)

Відвідування занять. Урегульовано «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу...» (<http://surl.li/schrtr>). У разі пропуску занять здобувачі освіти повинні відпрацювати їх індивідуально в письмовій чи усній формі, щоб виконати всі завдання вхідного, поточного, підсумкового контролю.

Неформальна освіта. Порядок здобуття неформальної освіти та визнання її результатів регламентує «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (<http://surl.li/mgmnyr>). Для здобуття неформальної освіти рекомендовано використання платформ Coursera, Prometheus, Udemy, EdEra та ін.

8. Рекомендована література

1. Гнатюк О. Орда, Іван Мазепа та... Конрад Валенрод; Ясир і яничари; «Креоли» і «патріоти» // О. Гнатюк. Прощання з імперією: Українські дискусії про ідентичність.. К.: Критика, 2005..
2. Дончик В. Позбуваючись догм // З потоку літ і літпотуку.. К.: Видавничий дім «Стилос», 2003.
3. Єшкілев В. Література як гуманітарна стратегія: умови гри // *Дзеркало тижня*.. 2001. — № 36 (360). — 15— 21 вересня.
4. Зборовська Н. ІБТ у масці Григорія Грабовича (а також із приводу написання історії української літератури) // *СІЧ*.. 2005.. № 9.
5. Андрухович Ю. Оповідач історій: Про Валерія Шевчука і його роль у становленні Андруховича як письменника // *Кур'єр Кривбасу*.. 1999.. № 116.
6. Покоління «батьків» і межові явища у традиційній стилістиці Балдинюк В. «Паралельна агіографія» і авторський наратив: комунікативний аспект у романі Вал. Шевчука «Око прірви» // *СІЧ*.. 2003.. № 2.
7. Беляева Н. Історична проза Валерія Шевчука в інтертекстуальному аспекті // *СІЧ*.. 2001. № 4.
8. Корогодський Р. У пошуках внутрішньої людини. К.: Гелікон, 2002.
9. Таран Л. «Роззирнімося навколо й полюбімо цей світ»: Розмова з Вал. Шевчуком // *Кур'єр Кривбасу*.. 2003.. № 165.
10. Тарнашинська Л. Художня галактика Валерія Шевчука: постать сучасного українського письменника на тлі західноєвропейської літератури. — К.: Видавництво ім. Олени Теліги, 2001.
11. Павличко Д. Безодня, куди страшно заглянути (Матіос М. Солодка Даруся. — Л.: ЛА «Піраміда», 2004) // *Літературна Україна*. — 2005. — Ч 2. — 20 січня.
12. Письменникові конче бути совісним у творчості: Розмова Людмили Таран з Марією

Матіос // Кур'єр Кривбасу. — 2006. — № 196 (березень).

13. Шкпяр В. Трояка ружа Марії Матіос // *День*.. 2005.. 3 лютого;
14. Щербаченко Т. Небульварна нація /www.review.kiev.ua/arcr.shtm?id=498 Якубовська М. Міфологія буття українства у прозі Марії Матіос (Літературний портрет Марії Матіос). . Л., 2005.
15. Бриних М. Льох для сільських аристократів // *Українська література сьогодні*.. К.: Неопалима купина, 2005.
16. Голобородько Я. В'ячеслав Медвідь. Обсервація слова. Рефлексії над збіркою «Лови: Вибрані твори» // Кур'єр Кривбасу.. 2006.. № 200 (липень).
17. Неомодернізм у сучасній українській прозі 81 Гундорова Т. Післячорнобильська бібліотека: Український літературний постмодерн. К.: Критика, 2005.
18. Поліщук О. Позиція персонажа в українській постмодерній прозі // *СІЧ*. 2003. № 2.
19. Сулима М. Дафніс у кухвайці // М. Сулима. Книжиця у семи розділах: Літературно-критичні статті й дослідження.. К.: Фенікс, 2006.
20. Харченко Анна. Щоденник В'ячеслава Медведя в силовому полі українського модернізму // *СІЧ*. 2006. № 7.
21. Гаврилів Т. Топографія сучасної української прози.. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2001.
- 21.. Зборовська Н. Про романи Євгена Пашковського // Н. Зборовська. Феміністичні роздуми: На карнавалі мертвих поцілунків. Л.: Літопис, 1999.
22. Кульчинська Л. Ризоматичні площини постмодерністських текстів: лабіринтами «Щоденного жезла» Є. Пашковського // *СІЧ*.. 2004.. № 11.
23. Мала українська енциклопедія актуальної літератури. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 1998.
24. Проценко О. Євген Пашковський і його проза // *Дивослово*. 2007. № 2.
25. Баран Є. Наодинці з літературою: Щоденникові нотатки, есеї.. Луцьк, 2007.
26. Бондар-Терещенко І. З тотемом наголо // <http://www.review.kiev.ua/arcr.shtm7icN986..>
27. Терлецький В. Підручник української психіатрії// Кур'єр Кривбасу.. 2001.. № 142 (вересень): нотатки до прози С. Процюка.
28. Гундорова Т. Гротески київського андеграунду // Т. Гундорова. Післячорнобильська бібліотека: Український літературний постмодерн.. К.: Критика, 2005.
29. Любенко О. Плід натхнення, праці та неврозів // *Критика*.. 2006.. № 11.
30. Бербенець Л. Текст-пастиш у творчості Юрія Андруховича // *СІЧ*.. 2007.. № 2.

31. Бойчук Б. «Перелом» Юрія Андруховича // *Кур'єр Кривбасу*.. 2003. № 169 (грудень).
32. Будін П. А. Кінець імперії: роман Юрія Андруховича «Московіада» // *СІЧ*.. 2007.. № 5.
33. Габор В. Юрій Андрухович — поет, прозаїк, есеїст, перекладач // *Бу-Ба-Бу: Вибрані твори*.. Л., 2007
34. Гнатюк О. В Центральній Європі, або Захід, викрадений ще раз // *Прощання з імперією*. К., 2005.
35. Голобородько Я. Шоу деміфологем Юрія Андруховича // Я. Голобородько. *Андеграунд. Український літературний істеблішмент*.. К., 2006.
36. Гундорова Т. «Бу-Ба-Бу», карнавал і кіч (Юрій Андрухович. Рекреації: Романи. — К.: «Час», 1997; Гундорова Т. Карнавальний постмодерн // Т. Гундорова. *Післячорнобильська бібліотека: Український літературний постмодерн*.. К.: Критика, 2005..
37. Неборак В. Юрко і Сашко, Сашко і Юрко // *Бу-Ба-Бу: Вибрані твори*. — Л., 2007.
38. Павлишин М. «Дванадцять обручів» Юрія Андруховича, або Туга за серединою // *Сучасність*.. 2004. № 7— 8.
39. Стефанівська Л. Громадянин країни, якої немає // [Шпр://kylyka.kiev.ua/articles/s4-9-2002.html](http://kylyka.kiev.ua/articles/s4-9-2002.html).
40. Бойченко О. Подвійний ловець // О. Бойченко. *Шатокуа плюс*. Л.: ЛА «Піраміда», 2004.
41. Бук С. Форми нарації в романі Іздрика «Подвійний Леон» // *СІЧ*. 2006.. № 2.
42. Іздрик Ю. Станіслав: туга за несправжнім // Ю. Іздрик. *Флешка*.. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2007.
43. Інший формат: Юрій іздрик / Упор: Тарас Прохасько.. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2003.
44. Москалець К. Весь цей блюз // *Критика*.. 2006.. Ч. 5 (103).
45. Овчинников С. Часопис «Четвер» — барометр постмодернізму // *СІЧ*.. 2007.. № 4.
46. Бойченко О. НепрОста проза // О. Бойченко. *Шатокуа плюс*.. Л.: ЛА «Піраміда», 2004.
47. Голобородько Я. Практика почуттів, або Бревіарій Тараса Прохаська // *Кур'єр Кривбасу*. — 2006. № 203 (жовтень).
48. Іздрик Ю. Про... За... Про. Передмова // Т. Прохасько. *Лексикон таємних знань. Новели*.. Л.: Кальварія, 2006.
49. Матвієнко С. «Логіко-філософський трактат» невідомого орнітолога: Про кн. Т. Прохаська «Непрості» // *Кур'єр Кривбасу*.. 2003. — № 159 (лютий). Вклейка

«Література плюс». — № 2.

50. Стефановська Л. Довге підводне плавання // Т. Прохасько. Лексикон таємних знань. Л.: Кальварія, 2006.
51. Таран Л. Мандрівник усередину: Розмова з Т. Прохаськом та розповідь про нього // Кур'єр Кривбасу. — 2004 — № 170 (лютий).
52. Монахова Н. Підпорядковане в українському контексті // Сучасність. 2003. № 4.
53. Незнайома: Антологія української жіночої прози та есеїстки др. пол. XX — поч. XXI ст.. Л.: ЛА «Піраміда», 2005.
54. Таран Л. Ланцюгова реакція: Рецензія на рецепції роману Оксани Забужко «Польові дослідження з українського сексу» // Кур'єр Кривбасу. 2006.. № 197 (квітень).
55. Тебешевська-Качак Т. Автобіографізм як принцип нарації та характеротворення у прозі Оксани Забужко // СІЧ.. 2004.. № 2.

Інформаційні ресурси:

<https://lib.if.ua>
<http://lib.pnu.edu.ua>
<https://diasporiana.org.ua>
<https://web.archive.org>
<https://chtyvo.org.ua>
<http://litmisto.org.ua>
<http://www.utoronto.ca>
<http://www.ukrlib.com.ua>
<https://litcentr.in.ua>

Процюк Любов Богданівна

кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури